

A Baradla tartja magát

A lefújt riadó

A Baradla-barlang vörös-tói bejáratánál ezen, a kissé borús napon is százan állnak, hogy megtehessek a közel kétórás barlangtúrát. Köztük nyugdíjasok, jární alig tudó gyerekek bukácsolnak lefelé a kétszáznegyvennyolc lépcsőfokon, araszolnak a sziklák között; de élvezik a kirándulást, s a megszabott idő elteltével mindenki ki is jut a labirintusból.

— Most esne jól egy üveg sör! — sóhajtanak nagyot valamelyik Dózsa Tsz dolgozó, de a jósvafői Tengercsusz Szálló alatti vendéglő most, a szezon közepén is zárva van. Pedig a szálló fekvése némely — kissé elfogult — vélemény szerint fölvehetné a versenyt a fekete-erdei klinikával; a falu fölött, a völgykatlanból körös-körül erdőkre látni.

Aggteleki csatornaaggodalmak

Az Aggteleki Nemzeti Park igazgatója, *Buzetzký Győző* minden esetre úgy gondolja, hogy a szálló megvétele jó befektetés volt intézményének, feltéve, hogy a szükséges felújítási munkákhoz és az étterem megnyitására talál szakembert. Mert míg az ország más vidékein munka után futnak a vállalkozók, itt a peremvidéken szakmunkásokat, kispárosokat keresnek.

A ma elmaradt térségek nagy szerencséje — persze, a sokféle hátrány mellett —, hogy annak idején kimaradtak az ország iparosításából, s nem tették tönkre környezetüket. Igaz, a közlekedéssel, iparúzéssel járó környezetszennyezés nem tiszteli a közgazgatási és az országhatárokat, ezért érthető, hogy különleges természeti kincseinket, így a Baradla cseppköveit is sokan féltik.

Néhány éve híre kelt, hogy a park területén levő két község, Aggtelek és Jósvafő szennyvize veszélyezteti a barlangot. Mi most a helyzet? *Buzetzký Győző*

két hét alatt minden kérdésre, szakmai tapasztalatokat szereznek. *Salamon Gábor*, a természetvédelmi felügyelő kissé elégedetlen, amikor az eredményeket soroljuk. A tábor ad hoc jellege, a pénztelenség és — némely esetben — a hozzáértés hiánya miatt ugyanis előfordulhat — állítja —, hogy a most elvégzett munkát előlről kell kezdeni. *A már kibontott járatok megerősítésére, a világítás és a műszerek telepítésére ugyanis nincs pénz.*

A terület legfontosabb, legtöbb ígérő pontjánál, a Kossuth-barlangnál sem először próbálkoznak a kutatók. Az idén végre megépült a mesterséges táró, amelyen át sikerült a hosszabb merülésekhez szükséges berendezéseket a Reménytelen-szifonhoz vinni.

Szilágyi Károly, az Amphora búvárklub vezetője a barlang bejárata előtt, egy farönkökből összerótt asztalnál vezeti a merülési naplót. Feje fölött egy nejlonzacskó van kifeszítve: ez óvja az időjárás viszontagságaitól. A barlangban levők telefonon jelentenek minden eseményt, s azt is, ki tartózkodik közülük éppen a víz alatt. A többiek a Tohonya-forrásban mossák sáros ruhájukat, vagy felszerelésüket javítgatva készülnek bevetésre. Lassan elindul a következő csapat búvár, a segítőársakkal, a „serpákkal”.

A táró végéig egész jól lehet haladni, onnan tovább csak egy szűk kéménylyukon át vezet az út. Első ránézésre nem látszik valószínűnek, hogy egy macskánál nagyobb teremtmény átfér rajta, de végül — átmenetinek bizonyuló alakváltozás árán — hasoncsúszva, sikerül rajta átpréselődni. A szűkület túloldalán már fel lehet egyenesedni, bár a járat oly keskeny, hogy a szélesebb vállúak csak lapjával tehetik ezt.

A látvány egy amerikai katasztrófafilm díszleteire emlékeztet: földrengésdobálta sziklák, néhol bokáig érő víz, he-

Visszafelé mindenki látni akarja a felső járat nevezetes cseppköveit. A kutatók fél kézen lógva gyönyörködnek a borsó- és jégcsap alakú cseppkövekben; a kívülről a körülmények érzéketlenné teszik az esztétikai kategóriák iránt.

Kiérve szülőanyánk sem tudna megkülönböztetni minket egymástól. A naplóba bekerül visszaérkezésünk ideje: *darabszámra megvagyunk.*

A kijáratnál a geológus értesíti a jelenlevőket: mérései szerint a Tohonya-patak kitörése másnapra várható, a víz szintje a barlang egyes pontjain egy méterrel is emelkedhet. A hír senkit sem rendít meg, eddig is tudták, hogy miképp a barlang, ez a patak is különleges. Vize télen melegebb, mint nyáron, s vízhozama időnként — függetlenül a csapadék mennyiségétől — többszöröse nő: ez a kitörés.

A geológus azt is reméli, hogy a barlangrendszerben továbbjutva megtalálják azt az ötezer köbméteresre becsült üreget is, amelynek túltelítődése okozza a jelenséget.

A kitörés másnap, a táborbontás napján, hajnali öt órakor be is következik. Azért a búvárok még lemerülnek, a serpák meg kihordják a kövel teli rekeszeket. A most megtisztított, kitágított víz alatti járat állítólag nem tömődhet ismét el. A beépített berendezések ezúttal itt maradnak, nem szerelik le a világítást sem. A munkát szeptemberben folytatják.

Koncz Mária